

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
projekt	15 perc	180 perc	20 perc
80 pont	70 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS	Egynyelvű szótár	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	A feladatok megjelölésével összefüggő segédeszköz (képi, nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó)	NINCS	A feladatok megjelölésével összefüggő segédeszköz (képi, nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó)

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	tételcímek	NINCS	tételcímek
Mikor?	NINCS	jogszabály szerint	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga (projekt)	Szóbeli vizsga 15 perc	
Egy téma önálló, évközi feldolgozása	A projektmunka megvédése	Egy tétel kifejtése
80 pont	20 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Az írásbeli feladat tartalmi és formai jellemzői

Egy projekt készítése váltja ki az írásbeli vizsgát.

A projekt témája a tanulmányok alatt érintett nyolc ismeretscsoport (lásd Részletes követelmények) bármelyikéből választható, melyet a vizsgázó a szóbeli vizsgán véd meg.

A projekttel szemben támasztott követelmények:

Legfeljebb 20 oldal terjedelmű, amelyből szemléltetések nélkül a szöveg hossza 12-es betűmérettel, másfeles sortávolsággal minimum 5 oldal. A projektleírásnak tartalmaznia kell a munka fázisait: a téma kiválasztása indoklását, hipotézisek, illetve célkitűzések megfogalmazását, bibliográfiát, szakirodalmi vonatkozásokat, a gyűjtőmunka leírását, a téma tartalmi részének kidolgozását, következtetéseket, személyes élményeket.

A projektmunka a téma kiválasztásától a végső forma létrehozásáig önálló munka. A vizsgázó a projektmunka elkészítése során konzulens segítségét kérheti. Ha a vizsgázó már nem rendelkezik tanuló jogvisztonnal, és konzulens segítségét kéri, akkor saját maga gondoskodik konzulensről. A tanuló jogviszonyban lévő vizsgázó konzulense lehet a szaktanára is. A vizsgázó legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig leadja a kész projektmunkát.

A vizsgázó a projektmunka bemutatásához szemléltető anyagot vagy rövid, tézisszerű összefoglalást készít, amit a szóbeli vizsgán használ fel, a projekt megvédésekor.

Az projektmunka értékelése

A projektmunkára összesen 80 pont adható. A teljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó központi javítási-értékelési útmutató alkalmazásával történik.

I. Tartalom

a) komplexitás, a téma többoldalú megközelítése	30 pont
b) a téma újszerű megközelítése	10 pont
c) bibliográfia és a téma szakirodalmi vonatkozásainak megjelenítése	5 pont

II. A projektkészítés folyamata

a) a projekt fázisainak megjelenítése	5 pont
b) az egyéni kutatómunka megjelenítése	15 pont

III. Forma

a) nyelvi megformáltság	8 pont
b) szerkezet, végső megjelenítés minősége	7 pont

Amennyiben a létrehozott szöveg jelentősen rövidebb a minimális szövegmenyiségnél (kevesebb mint 4 oldal), a projektmunka értékelhetetlen.

Szóbeli vizsga**A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői**

A vizsgázó 5 percen bemutatja projektmunkáját. Ehhez előre elkészített szemléltető anyagot vagy rövid, téziszerű összefoglalást hoz magával. Ezután 10 perc áll rendelkezésére, hogy kifejtse a tételét.

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik. A tételsor a négy kötelező ismeretszoprtból összeállított 20 tételből áll. (Történeti ismeretek, Nemzetiségpolitikai ismeretek, Néprajzi ismeretek, a Német nemzetiség nyelvvel kapcsolatos ismeretek) A témakörök arányait a felkészülés során érvényesített súlypontok határozzák meg, de a tételeknek összességükben le kell fedniük mind a négy ismeretszoprtot. A tételek mindegyike tartalmazzon egy, a tétel témájához kapcsolódó forrást is, amelynek elemzése szintén a felelet része.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 70 pont. Ezen belül a projekt bemutatására 20 pont, a tétel kifejtésére 50 pont adható. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó központi értékelési útmutató alkalmazásával történik.

A projekt bemutatása - összesen 20 pont

- a projektmunka lényegre törő összefoglalása	7 pont
- prezentációs technika, előadásmód	5 pont
- nyelvi megformáltság	5 pont
- szemléltetés	3 pont

A szóbeli tétel értékelése - összesen 50 pont

- tartalom	25 pont
- a forrás elemzése	10 pont
- nyelvi megformáltság	10 pont
- szerkezeti felépítés, a felelet felépítése	5 pont

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga 180 perc	Szóbeli vizsga 20 perc
Esszé	Tétel kifejtése
100 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Az írásbeli feladat tartalmi és formai jellemzői

Emelt szinten az írásbeli vizsgarészben a vizsgázónak központi feladatok alapján (három megadott címből választva) egy 600-700 szavas esszét kell megírnia.

Az írásbeli vizsga a részletes vizsgakövetelményekre épül. Az írásbeli vizsgarész nyolc ismeretscsoportból (ld. Részletes követelmények) tartalmaz forrásokra épülő feladatot, amelyekkel kapcsolatban a vizsgázó összefüggően kifejti az adott témát egyéni véleményével alátámasztva, és a feladatban megadott forrásokra reagálva.

Az írásbeli feladatlap értékelése

A dolgozat egészére maximálisan 100 pont adható. A pontozási útmutatót az írásbeli vizsgarész feladatainak központi javítási-értékelési útmutatója tartalmazza.

Szóbeli vizsga

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli vizsgára 10 központilag meghatározott tétel készül. Minden tétel két altételtől áll. Az „A” altételt a vizsgázó a Történeti ismeretek és Nemzetiségpolitikai ismeretek témakörből, a „B” altételt a Néprajzi ismeretek és a Német nemzetiség nyelvvel kapcsolatos ismeretek témakörből húzza. Az egyes tételsorokon belül a témakörök aránya nem 50-50%, egy-egy témakör nagyobb hangsúlyt kaphat. A vizsgázónak kétszer tíz perc áll rendelkezésére, hogy a kihúzott két feladatban meghatározott témákat kifejtse.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. A két altételre 25-25 pont adható. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó központi értékelési útmutató alkalmazásával történik.

1. „A” altétel:

- tartalom	15 pont
- szerkezeti felépítés, a felelet felépítése	5 pont
- nyelvi megformáltság	5 pont

2. „B” altétel:

- tartalom	15 pont
- szerkezeti felépítés, a felelet felépítése	5 pont
- nyelvi megformáltság	5 pont

II. Beschreibung der Prüfung

Prüfungsteile

Mittelstufe		Oberstufe	
Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
Projekt	15 Minuten	180 Minuten	20 Minuten
80 Punkte	70 Punkte	100 Punkte	50 Punkte

Hilfsmittel

	Mittelstufe		Oberstufe	
	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
Vom Prüfling gesichert	KEINE	KEINE	Einsprachiges Wörterbuch	KEINE
Von der Institution gesichert, an der die Prüfungskommission tätig ist	KEINE	Mit der Aufgabenstellung zusammenhängende Hilfsmittel (bildliche, gedruckte, bzw. elektronische Medien)	KEINE	Mit der Aufgabenstellung zusammenhängende Hilfsmittel (bildliche, gedruckte, bzw. elektronische Medien)

Zu veröffentlichen

	Mittelstufe		Oberstufe	
	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung	Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
Stoff	NICHTS	Titel der Thesen	NICHTS	Titel der Thesen
Wann?	NICHTS	Laut Verordnung	NICHTS	Laut Verordnung

MITTELSTUFE

Schriftliche Prüfung (Projekt)	Mündliche Prüfung 15 Minuten	
Selbstständige Erarbeitung eines Themas während des Schuljahres	Verteidigung der Projektarbeit	Erörterung einer These
80 Punkte	20 Punkte	50 Punkte

Schriftliche Prüfung

Inhaltlicher und formaler Charakter der schriftlichen Aufgaben

Inhaltliche Struktur

Die schriftliche Prüfung wird durch eine Projektarbeit ausgelöst.

Das Thema der Arbeit ist ein während der Schulzeit erarbeitetes Projekt, das von den acht Kenntnisgruppen der detaillierten Abituranforderungen gewählt und in der mündlichen Prüfung verteidigt wird.

Anforderungen an das Projekt:

Der Umfang der Arbeit soll 10-20 Seiten betragen, von denen der Textteil (ohne die Anlagen) mindestens 5 Seiten beträgt (Buchstabengröße: 12, Zeilenabstand: 1,5). Die Projektbeschreibung muss die einzelnen Phasen der Durchführung enthalten: die Begründung der Themenwahl, die Formulierung der Hypothesen bzw. Zielsetzungen, die Bibliographie, Fachliteraturbezüge, Beschreibung der Sammeltätigkeit (Feldarbeit), Ausarbeitung der inhaltlichen Bezüge, Schlussfolgerungen und persönliche Erlebnisse.

Die Projektarbeit ist von der Auswahl des Themas bis hin zur Endfassung eine selbstständige Arbeit. Während der Anfertigung der Arbeit kann der Prüfling die Hilfe eines Lehrers in Anspruch nehmen. Wenn er kein Schüler der Prüfungsinstitution ist und einen Lehrer um Hilfe bitten möchte, so muss er selbst dafür sorgen. Unterstützt werden kann der Prüfling auch vom eigenen Fachlehrer.

Der Prüfling reicht seine fertige Arbeit spätestens bis zum Anfang der Prüfungszeit ein. Er fertigt zur Präsentation Veranschaulichungsmaterial oder eine kurze, thesenartige Zusammenfassung des Projekts an, die er in der mündlichen Prüfung bei der Verteidigung des Projekts verwendet.

Bewertung

Für die Projektarbeit können insgesamt 80 Punkte vergeben werden. Die Bewertung erfolgt anhand der folgenden allgemeinen Bewertungskriterien, die im zentralen Hinweis zur Korrektur und Bewertung enthalten sind:

I. Inhalt

a) Komplexität des Themas, Herangehensweise	30 Punkte
b) Neuartiges Herangehen	10 Punkte
c) Fachliterarische Bezüge und Bibliographie	5 Punkte

II. Prozess der Erstellung der Projektarbeit

a) Klare Darstellung der Projektphasen	5 Punkte
b) Eigene Recherchen	15 Punkte

III. Form

a) Sprachliche Gestaltung	8 Punkte
b) Aufbau, Qualität der Endfassung	7 Punkte

Wenn der Text wesentlich kürzer ist, als die Vorschrift (kürzer als 4 Seiten), kann die Projektarbeit nicht bewertet werden.

Mündliche Prüfung

Inhaltliche und formale Merkmale der mündlichen Thesen

Inhaltliche Struktur

Im Rahmen der mündlichen Prüfung wird vom Kandidaten die Arbeit in 5 Minuten verteidigt, wobei er auf die Bewertung des Lehrers eingeht und sein Thema veranschaulicht. Es stehen ihm weiterhin 10 Minuten zur Verfügung, um seine These zu erörtern.

Die Thesen für die mündliche Prüfung werden von der Institution zusammengestellt, an der die Prüfungskommission tätig ist. Die Thesenreihe besteht aus 20 Thesen, die Kenntnisse aus den vier Pflichtbereichen (Historische Kenntnisse, Minderheitenpolitik, Volkskunde, Sprache der Ungarndeutschen) abfragen. Die Proportionen der einzelnen Themen hängt davon ab, mit welchem Schwerpunkt sie im Unterricht behandelt worden sind. Die Thesen müssen alle vier Pflichtbereiche abdecken! Alle Thesen enthalten eine Quelle, die in ihrem Thema der Aufgabenstellung entspricht und deren Interpretation in die mündliche Antwort eingebaut werden muss.

Bewertung

Die mündliche Leistung wird mit max. 70 Punkten bewertet. Davon können 20 für die Verteidigung der Projektarbeit und 50 für die Erörterung der These vergeben werden. Die Bewertung der mündlichen Leistung erfolgt anhand des folgenden zentralen Kriterienkatalogs, der die allgemeinen Bewertungskriterien enthält.

Darstellung des Projekts - insgesamt 20 Punkte

- zielgerichtete Zusammenfassung der Projektarbeit	7 Punkte
- Präsentationstechniken, Vortragsweis	5 Punkte
- sprachliche Gestaltun	5 Punkte
- Veranschaulichung	3 Punkte

Erörterung der These - insgesamt 50 Punkte

- Inhalt	25 Punkte
- Quellenanalyse	10 Punkte
- sprachliche Gestaltung	10 Punkte
- Aufbau der Antwort, Struktur	5 Punkte

OBERSTUFE

Schriftliche Prüfung	Mündliche Prüfung
180 Minuten	20 Minuten
Essay	Erörterung einer These
100 Punkte	50 Punkte

Schriftliche Prüfung**Inhaltlicher und formaler Charakter der schriftlichen Aufgaben***Inhaltliche Struktur*

In der Oberstufe muss der Prüfling auf Grund zentral erstellter Aufgaben (er kann unter drei Aufgaben wählen) ein Essay im Umfang von 600-700 Wörtern schreiben.

Die schriftliche Prüfung basiert auf die detaillierten Prüfungsanforderungen und beinhaltet Aufgaben aus den acht Bereichen der Kenntnisse, die auf Quellen aufgebaut sind. Der Prüfling erörtert selbstständig seine These, untermauert seine Ausführungen durch seine eigene Meinung und reagiert auf die Quellen.

Bewertung

Auf die schriftliche Arbeit können max. 100 Punkte vergeben werden. Die Bewertungskriterien enthält der zentrale Kriterienkatalog.

Mündliche Prüfung**Inhaltlicher und formaler Charakter der mündlichen Thesen**

Für die mündliche Prüfung werden 10 zentral bestimmte Thesen erstellt. Eine jede These besteht aus zwei Teilen. Die These „A“ zieht der Prüfling aus den Bereichen Minderheitenpolitik und Historische Kenntnisse; die These „B“ aus den Bereichen Volkskunde und Sprache der Ungarndeutschen. Innerhalb der Thesenreihe ist das Verhältnis der jeweils zwei Kenntnisbereiche nicht je 50%, der eine Bereich kann mit mehr Gewicht vertreten werden, als der andere. Dem Prüfling stehen zweimal 10 Minuten zur Verfügung, um beide Aufgaben zu erörtern.

Bewertung

Für die mündliche Leistung kann der Prüfling max. 50 Punkte bekommen (für jede These 25 Punkte).

Die Bewertungskriterien enthält der folgende zentrale Kriterienkatalog:

1. *These „A“*

- Inhalt	15 Punkte
- Aufbau der Antwort, Struktur	5 Punkte
- sprachliche Gestaltung	5 Punkte

2. *These „B“*

- Inhalt	15 Punkte
- Aufbau der Antwort, Struktur	5 Punkte
- sprachliche Gestaltung	5 Punkte